

1.

Téma: *Pojmy „Násilí a týrání“ v komunitě Neslyšících*

Výzkumný problém: *Informovanost neslyšících o tématech násilí a týrání v rodinném prostředí*

Již mnoho let je známo a diskutováno téma násilí, týrání v rodině či mezi partnery. Tato problematika se netýká jen majoritní společnost, ale samozřejmě se s ní setkáváme i v různých minoritách či komunitách. Je velice pravděpodobné, že v komunitě Neslyšících nastává problém v komunikaci s majoritní skupinou při snaze daný problém řešit. Hlavním důvodem na straně jedné je neschopnost neslyšících přijímat informace akusticky, a na straně druhé neznalost většinové slyšící populace komunikovat pomocí znakového jazyka. Obecně se v komunitě problém nastíní, ale k řešení nedochází.

Hlavním cílem výzkumu bude nahlédnout do komunity Neslyšících a zjistit míru informovanosti k danému tématu a dále také úhel pohledu neslyšících na danou problematiku. Snahou tedy bude zmapovat postoje neslyšících a v důsledku toho navrhnout změny v systému a přístupu majoritní společnosti, aby vedly k lepším výsledkům než doposud. Dále se tedy také budeme zabývat návrhy postupů vedoucí k odbourávání komunikačních bariér mezi slyšícími a neslyšícími.

2.

Hlavní výzkumná otázka:

Jaká je míra informovanosti u neslyšících jedinců o tématech násilí a týrání v rodinném prostředí?

Vedlejší výzkumné otázky:

Jaký postoj k problematice násilí v rodině či u partnerů zaujímají různé věkové kategorie komunity Neslyšících?

Jaká je úroveň znalostí příčin vzniku násilí a týrání v komunitě Neslyšících?

Jaké návrhy postupů řešení v přístupu slyšící populace by neslyšící navrhli jako možnost zahájení intervence?

3.

Jako výzkumná strategie bude volen **kvalitativní výzkum**. Tuto metodu jsem zvolila z důvodu, že hlavním cílem není získání velkého množství dat, ale přehled o konkrétních názorech a postojích vybraného vzorku účastníků šetření. Bude tedy potřeba provést hloubkový rozhovor. Šetření bude

probíhat formou rozhovoru v českém znakovém jazyce a tedy bude minimalizována komunikační bariéra či možnost nepochopení nebo nepochopení otázek, která by mohla nastat například u vyplňování dotazníku.

4.

Sběr dat k danému výzkumu bude probíhat v záměrně vybraném vzorku respondentů. Tedy dle doporučení kontaktuji neslyšící, tj. potencionální jednotlivce výzkumného vzorku. Setkání za účelem domluvy budu preferovat jako osobní setkání, popřípadě e-mailový kontakt. Počet kontaktovaných osob by se měl pohybovat v rozmezí 10-15 osob. Hlavní technikou sběru dat bude **rozhovor**, hloubkový (týkající se tématu zkoumání), a dále také **pozorování**. Hlavním komunikačním systémem bude český znakový jazyk. Rozhovory budou natáčeny, a to pouze pro potřebu analýzy.

5.

Otázky výzkumného rozhovoru budou formulovány stručně a pro otevřenou odpověď. Plánem je vedení rozhovorů s jednotlivými účastníky výzkumu. Nástin možného **scénáře rozhovoru**:

- a. seznámení se s respondentem a domluvení osobní schůzky (rozhovor bude probíhat v prostředí, které bude oběma účastníkům příjemné)
- b. respondenta seznámím s konkrétními body záměru mého výzkumu a dále ho seznámím s monitoringem rozhovoru (pouze pro záznam, nebude zveřejněn)
- c. zeptám se zda všemu rozuměl a zda má dotazy (příp. zodpovím otázky)
- d. záznam formální stránky (pohlaví, věk, ...)
- e. vedení samotného rozhovoru
- f. zhodnocení a poděkování, dotazy
- g. rozloučení, popř. nabídnutí další možné spolupráce

6.

Problémy by mohly být definovány například jako **neúčast**, ať stoprocentní nebo částečná. Dotazovaní by mohli zestručňovat své odpovědi na typ ano/ne. Tedy je důležité se zaměřit na přesné a promyšlené znění otázek výzkumného rozhovoru. Otázky musí být jasné a stručné, nejen z důvodu lepšího porozumění. Další překážku může představovat „**tabuizovanost**“ tématu zkoumání. Z důvodu těchto možností jsem zvolila cestu předvýzkumu, kde je možné zjistit stav a kvalitu následného cíle zkoumání.

Z důvodu nelehké možnosti proniknutí do komunity Neslyšících a také z důvodu domluvy schůzek s neslyšícími až po termínu odevzdání této práce, text bohužel neobsahuje body 7., 8. projektu. Tyto body mohu na vyžádání dodat dodatečně. S omluvou Štěpánka Šebková

9.

Seznam relevantní literatury

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení – úvod do surdopedie*. Praha: Portál, 2012

KLENKOVÁ, J., BYTEŠNÍKOVÁ, I., HORÁKOVÁ, R. *Logopedie a surdopedie*. Brno: Paido, 2007, 100 s.

HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu*. 1. a 2. díl. Praha: Septima, 1997, 1998.

KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Praha: Karolinum, 2002

STRNADOVÁ, V. *Hluchota a jazyková komunikace*. Praha: FF UK, 1998.

ŠEDIVÁ, Z. *Psychologie sluchově postižených ve školní praxi*. Praha: Septima: 2006

ČERVINKOVÁ - HOUŠKOVÁ, K. *Specifika tlumočení pro neslyšící*. Praha: ČKTZJ, 2008

HIRIGOYEN, Marie-France. *Psychické násilí v rodině a v zaměstnání*. Vyd. 1. Překlad Abigail Kozlíková. Praha: Academia, 2002, 229 s. ISBN 80-200-0994-9.

BENTOVIM, Arnon. *Týrání a sexuální zneužívání v rodinách*. Vyd. 1. Překlad Daniel Bogušovský, Vratislav Janda. Praha: Grada, 1998, 117 s. Psyché (Grada Publishing). ISBN 80-716-9629-3.

Téma výzkumu není příliš zdůvodněné a výzkum bez revize nedoporučuji projekt realizovat. Bohužel za body 7 a 8 musím udělit nulový počet bodů – na realizaci aspoň jednoho rozhovoru jste měla prostor celý semestr, mohl být i třeba s pracovníkem instituce na pomoc při domácím násilí atd.